

NORGES HØYESTERETT

Den 24. september 2012 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Indreberg, Matheson og Noer i

HR-2012-01837-U, (sak nr. 2012/1469), sivil sak, anke over kjennelse:

Kentom AS

(advokat Roar Bårdlund)

mot

Westimpex Ltd.

(advokat Trond S. Paulsen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over en kjennelse der lagmannsretten opphevdde tingrettens kjennelse på grunn av mangelfulle kjennelsesgrunner, jf. tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav c.
- (2) Kentom AS, som har et utlegg i det russiske skipet M/V Aliot, fremmet 15. mars 2012 begjæring til namsfogden i Tromsø og Karlsøy om tvangssalg av skipet etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8. Som saksøkte ble angitt NordLand Ltd., som er debitor for det kravet utlegget bygger på, og Westimpex Ltd., som gjør gjeldende å ha ervervet skipet. Namsfogden fant at begjæringen kunne tas til følge, og forela den for de saksøkte med frist for uttalelse.
- (3) Den 26. mars 2012 klaget Westimpex Ltd. namsfogdens beslutning inn for Nord-Troms tingrett. Det ble anført at skipet var registrert i det russiske skipsregisteret og dermed ikke kunne begjæres tvangssolgt etter reglene i tvangsfullbyrdelsesloven kapittel 8 om tvangsdekning av løsøre, jf. § 8-1 første ledd, jf. § 1-8 første ledd siste punktum. Utlegget hadde heller ikke rettsvern siden det ikke var registrert i det russiske skipsregisteret, jf. § 8-2 første ledd bokstav b, jf. panteloven § 5-3. Tvangssalget ble også anført å være folkerettsstridig. Videre ble det krevd erstatning etter tvisteloven § 32-11.
- (4) Namsfogden fastholdt sin beslutning og oversendte saken til tingretten. Kentom AS innga tilsvar.

- (5) Nord-Troms tingrett, som holdt muntlige forhandlinger, traff 2. mai 2012 kjennelse med slik slutning:
- "1. Klagen forkastes.**
2. Westimpex Ltd. betaler innen 2 – to – uker fra kjennelsens forkynnelse 60 000 – seksti tusen – kroner i sakskostnader til Kentom AS."
- (6) Tingretten fant at det russiske skipsregisteret ikke tilsvarte et norsk realregister, og at utlegget hadde fått gyldig rettsvern etter reglene om håndpant, jf. panteloven § 5-6. Dermed var beslutningen om tvangssalg gyldig.
- (7) Westimpex Ltd. anket kjennelsen og påsto både den og namsfogdens beslutning opphevet som følge av feil lovforståelse og bevisbedømmelse. Også for lagmannsretten ble det krevd erstatning etter tvisteloven § 32-11. Kentom AS påsto anken forkastet og erstatningskravet avvist eller forkastet.
- (8) Hålogaland lagmannsrett behandlet saken skriftlig, og traff 2. august 2012 kjennelse med slik slutning:
- "1. Tingrettens kjennelse oppheves.**
2. Sakskostnader for lagmannsretten tilkjennes ikke."
- (9) Lagmannsretten fant at det heftet uklarheter ved tingrettens drøftelse av spørsmålet om det russiske skipsregisteret er et tilsvarende utenlandsk realregister, og spørsmålet om det i benektende fall var etablert gyldig håndpant. Det ble derfor funnet å foreligge mangler ved avgjørelsen, jf. tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav c.
- (10) *Kentom AS* har anket til Høyesterett for så vidt gjelder lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning.
- (11) Prinsipalt anføres det at lagmannsrettens opphevelse bygger på en uriktig generell forståelse av tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav c. For det første har lagmannsretten lagt til grunn en rettssetning som ikke samsvarer med bestemmelsens ordlyd. For det andre hadde lagmannsretten full kompetanse ved prøvingen av anken, og skulle derfor ha truffet en ny avgjørelse i realiteten.
- (12) Subsidiært anføres det at lagmannsrettens kjennelsesgrunner ikke er tilstrekkelige til å fastslå om den har forstått tvisteloven riktig, jf. § 29-21 annet ledd bokstav c.
- (13) Atter subsidiært anføres det at lagmannsretten ved opphevelsen har tilsidesatt kontradiksjonsprinsippet.
- (14) Kentom AS har nedlagt slik påstand:
- "1. Hålogaland lagmannsretts kjennelse av 2. august 2012 i sak nr. 12-097179ASK-HALO oppheves.**
2. Kentom AS tilkjennes sine sakskostnader for Høyesterett, til nå kr. 19 560,-."
- (15) *Westimpex Ltd.* har tatt til motmæle og anført at anken prinsipalt må nektes fremmet etter tvisteloven § 30-5, subsidiært at den må forkastes etter § 30-9 annet ledd idet det er klart at det verken foreligger saksbehandlings- eller lovtolkningsfeil ved lagmannsrettens avgjørelse.

Det er nedlagt slik påstand:

"Prinsipalt:

1. Anken nektes fremmet.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Kentom AS til Westimpex Ltd kr.12.100.-

Subsidiært, hvis anken fremmes:

1. Anken forkastes.

2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Kentom AS til Westimpex Ltd kr.12.100.-"

(16) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

(17) Det dreier seg om en videre anke, og ankeutvalget kan derfor bare prøve lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 2-12 og tvisteloven § 30-6 bokstav b og c. Spørsmålet i saken gjelder fortolkningen av en bestemmelse som regulerer lagmannsrettens saksbehandling, og ankeutvalget har da full kompetanse.

(18) Som nevnt besluttet lagmannsretten å oppheve tingrettens kjennelse, hvor tingretten forkastet klagen over namsmannens beslutning om å iverksette tvangssalg av skipet M/V Aliot. Begrunnelsen for opphevelsen var at tingrettens kjennelse etter lagmannsrettens syn var uklar på to sentrale punkter: Det ene gjaldt spørsmålet om skipet var å anse som realregistrert som følge av registrering i et russisk skipsregister, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 1-8 første ledd, og det andre var hvorvidt det eventuelt var etablert rettsvern for utleggspantet ved håndpant, jf. panteloven § 5-6. Lagmannsretten begrunner opphevelsen slik:

"For begge de sentrale spørsmålene som nevnt, er det lagmannsrettens oppfatning at tingrettens kjennelse har mangelfulle kjennelsesgrunner som hindrer en effektiv prøving av anken, jf. tvisteloven § 29-21 andre ledd bokstav c."

(19) Spørsmålet er om lagmannsretten har forstått tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav c riktig. Bestemmelsens første ledd og annet ledd bokstav c lyder slik:

"(1) Feil ved saksbehandlingen skal tillegges virkning hvis det er nærliggende at feilen kan ha hatt betydning for den avgjørelse som er anket.

(2) Følgende feil skal ubetinget tillegges virkning ...

c) at det er mangler ved avgjørelsen som ikke kan rettes etter §§ 19-8 og 19-9, og som hindrer prøving av anken ..."

(20) Bestemmelsen innebærer at ankedomstolen kan oppheve underinstansens avgjørelse når den påankede avgjørelsen har mangler eller uklarheter som hindrer prøving av anken. Den kommer først og fremst til anvendelse der ankedomstolen har begrenset overprøvingskompetanse, for eksempel til bare å prøve underinstansens lovtolkning eller saksbehandling. I andre tilfelle, hvor ankedomstolen har full kompetanse, vil mangler ved begrunnelsen vanligvis ikke være til hinder for prøving av anken, jf. Schei m.fl., Tvisteloven side 1336:

"Der ankedomstolen har full kompetanse, vil mangler ved begrunnelse mer sjelden være til hinder for prøving av anken. Men det kan forekomme. For Høyesterett – hvor bevisførselen er middelbar – vil opphevelse etter bokstav b være aktuelt hvor det er alvorlige mangler ved domsgrunnene som sterkt reduserer dommens verdi som utgangspunkt for prøving av realiteten, jf. Rt. 1980 side 819."

(21) Det samme er lagt til grunn i Skoghøy, Tvistemål, 2. utgave, side 936 om den tilsvarende bestemmelsen i den tidligere tvistemålsloven.

- (22) I dette tilfellet var anken til lagmannsretten angitt å gjelde bevisbedømmelsen og lovforståelsen. Lagmannsretten hadde da full kompetanse til å foreta sin egen selvstendige vurdering av saken og fravike tingrettens bevisbedømmelse og rettsanvendelse, jf. tvisteloven § 29-20. Dersom det var behov for ytterligere opplysning av saken kunne lagmannsretten innkalle til muntlige forhandlinger, jf. tvisteloven § 29-15 annet ledd. I et slikt tilfelle kan det ikke uten nærmere begrunnelse legges til grunn at uklarheter ved tingrettens begrunnelse hindrer lagmannsrettens prøving av anken. I nærværende sak gjaldt det dessuten en tvangsfullbyrdelsessak, hvor hensynet til rask og effektiv avvikling av saken gjør seg gjeldende med særlig styrke, jf. Rt. 2012 side 1 avsnitt 12. Feil ved kjennelsesgrunnene var heller ikke påberopt som feil i anken.
- (23) Ankeutvalget har på denne bakgrunn kommet til at lagmannsretten her har anvendt tvisteloven § 29-21 annet ledd bokstav c uriktig. Feilen har hatt betydning for den påankede avgjørelsen, og avgjørelsen må da oppheves, jf. § 30-3, jf. § 29-23 tredje ledd.
- (24) Ankende part har vunnet saken og har krav på dekning av sakskostnader, jf. tvangsfullbyrdelsesloven § 3-3, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Det er krevd 19 560 kroner i sakskostnader. Av dette utgjør 14 400 kroner salær til prosessfullmektigen, mens 5 160 kroner utgjør ankegebyret. Kravet tas til følge.
- (25) Det er ikke krevd sakskostnader for de tidligere instanser, og avgjørelsen av disse må uansett utstå til den fornyede behandlingen, jf. tvisteloven § 20-8 tredje ledd.
- (26) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING:

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

I sakskostnader for Høyesterett betaler Westimpex Ltd. til Kentom AS 19 560 – nittentusenfemhundreogseksti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

Wilhelm Matheson
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Ragnhild Noer
(sign.)

Riktig utskrift: